

Κ. Σοφοκλής οδωδωρικός, ἱατρὸς
β' κλάσσης

Ο ΘΕΑΤΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΗΘΙΚΟΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ,
ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΘΕΤΙΚΟΝ.

Ἀριθμὸς 15. Περίοδος πρώτη. Τῆ 20 Ιουλίου 1837.

Παρακαλοῦνται οἱ ταχυδρομικοὶ ἐπιστάται, ὅταν μᾶς ἐπιστρέψωσι φυλλάδια τοῦ Θεατοῦ, νὰ μᾶς τὰ ἐπιστρέψωσιν ἀνέγγικτα καὶ ἄκοπα. Προσέτι παρακαλοῦνται νὰ μᾶς φανερώσωσιν ἐν καιρῷ τὰς ἀπουσίας τῶν συνδρομητῶν, καὶ τοῦ μετέβησαν, διὰ νὰ μὴ ἐξακολουθῶμεν νὰ στέλλωμεν τὰ φυλλάδια ματαίως εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

BIBLIA ΝΕΟΦΑΝΗ.

Λόγος Κυδωνιακὸς Β'. περὶ ἀγάπης πατρίδος. Ἐβ-
ρέθη τῷ 1819 ἐν Κυδωνίαις ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ
οἰκονόμου Κωροταρτίου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, καὶ ἐκδίδεται
ἤδη διὰ τοῦ τύπου εἰς τὸ κοινὸν ὑπὸ τοῦ Θ. Σιατιστέως,
Ἀθήνησιν, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κωροταρτίου Νικολα-
ίδου, 1837.—Καλὸν φιλοδώρημα τοῦ σοφοῦ διδασκάλου
τότε μὲν πρὸς τοὺς Κυδωνιάτας, σήμερον δὲ καὶ πρὸς
πάντας τοὺς Ἕλληνας γίνεται ὁ λόγος οὗτος διὰ τοῦ ἀξιότι-
μου ἐκδότου Κ. Θεοφάνους Σιατιστέως, τοῦ ὁποίου εὐγνω-
μῶς ἐπαινοῦμεν τὴν φιλόκλον καὶ καινωφελῆ ἐπιμέλειαν.
Εἶνε δὲ τὸ ἐκδεδωμένον ἄξιον τῆς τε μεγάλης καὶ ὁσίας
ὑποθέσεως, καὶ τοῦ πατρὸς, καὶ τῶν ἀδελφῶν λόγων καὶ
ιστορικῶν μὲν γνωρίζεται διὰ τὰ ἀναπερόμενα εἰς τὴν
ἐκείνῃ τῷ κειρῷ ἀνθούσαν Ἑλληνικὴν τῶν Κυδωνιατῶν
πόλιν, καὶ διὰ τὸ διαφορώτερον σχῆμα τῆς ἐρμηνείας τοῦ
γράφαντος· ἐπιδεικτικὸν δὲ καὶ διδακτικόν, διὰ τὸ ὑψηλόν,
ἐνθερμον, πλατὺ καὶ κεχυμένον θούλλημα πάθους ἱεροῦ καὶ
αἰωνίου, τοῦ ἔρωτος τῆς πατρίδος. Οὐδὲ παρήμασεν ἤδη
διὰ τοὺς Ἕλληνας τοῦ τοιαύτου ἀναγνώσματος τὸ χρῆσιμον·
οὐδὲ τὰ ἐξ αὐτοῦ συμπεραίνουμενα ἢ διερευνώμενα περὶ τὴν
καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν ἀποδαινῶσι περιττά. Πού σήμε-
ρον αἱ Κυδωνίαι, καὶ πῶς ἔχουσι πρὸς τε αὐτὰς καὶ πρὸς τὴν
ἄλλην Ἑλλάδα; Πείαν τινὰ κατέχει χώραν ἐντὸς τῆς αὐτο-
νόμου λεγομένης τῶν Ἑλλήνων μερίδος ὁ τότε τοὺς πανέλ-

ληνας καὶ ἐπὶ σχολῆς καὶ ἐπ' ἐκκλησίας διδασκῶν; Ποῦ δὲ τὰ μουσοτροφεῖα τῆς Ἰωνίας; Ἔρωσ μὲν πατρίδας, καὶ πίστεως ζῆλος, ὑπὸ θελξινῶν διδαγμάτων ἀναφλεγόμενοι, μυρίας ὠλοκαύτωσαν ἐπιγεῖους ζωάς καὶ πολὺν διελίκησαν ὄλθον πρὸς ἀνάκτησιν τῆς αὐτονομίας· ἀλλὰ πόση καὶ ὅποια ἀνεκτήθη αὕτη, καὶ εἰς ποίας χεῖρας παρεδόθη ἡ φύλαξις, ἡ αὐξήσις καὶ ἡ εὐδοξία τῆς; Ὁσμὴ ξενικῆ, θανάτου ὀσμῆ, ἀπονεκρῶνει τὸ πᾶν, καὶ τὸ ἐνταφιάζει κατὰ ξηρον εἰς τὴν ἀκηδῖαν. Ἦδη τοῦ παρελθόντος ἐξαφανίζεται ἡ μνήμη καὶ ἡ σκιά, φροντίς δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος γενναία δὲν ζῆ. Καὶ τί ἄλλο καταγγέλλουσιν αἱ συμφοραὶ αὐταὶ εἰμὴ τοῦ ἔρωτος τῆς πατρίδος τὴν ἐκλειψιν, καὶ τοῦ ζήλου τῆς πίστεως, καὶ τοῦ ἐnthουσιασμοῦ, πατρὸς τῶν ἀμαράντων καὶ λόγων καὶ πράξεων; Ἄν δὲ μόνος ὁ ἐnthουσιασμός, ἐμβίους καὶ εὐθaleῖς πράξεις καὶ λόγους παράγῃ, ἀνάπλιν καὶ πράξεις καὶ λόγοι τοιοῦτοι μόνου δύνανται νὰ προβιβάσωσιν εἰς ἐnthουσιασμόν. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ παρὰν ἐκφώνημα τοῦ σοφοῦ διδασκάλου ἀσπᾶσιον ἐπέρχεται ἀλεξιφάρμακον καὶ ἀγαθὴ ἐπιφθὴ εἰς τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν, νοσοῦσαν, τολμῶμεν εἰπεῖν, νόσον ἦθους ἀποϊρόπαιον καὶ στυγεράν.

—*Ἱστορικὸς χάρτης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἐξελητηθῆς ἐκ τῆς Γαλλικῆς ὑπὸ Ἰωσήφ Μαῦρου ἱεροδιακόνου τοῦ Μιτυληναίου, κ.τ.λ. ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς βασιλικῆς τυπογραφίας καὶ λιθογραφίας, 1837*—Κατόπι τοῦ διδασκάλου, οἱ μαθηταὶ, μετὰ τὸν ἡγεμόνα, οἱ στρατιῶται, πρὸς τὴν σάλπιγγα, ἡ κίνησις, νέοι Λευῖται, ἐλπίδες τῆς ἐκκλησίας, προσφέροντες φιλοτιμίως εἰς τὴν πατρίδα τὰς ἀπορχὰς τῆς μελέτης αὐτῶν καὶ φιλοπονίας. Τοιοῦτος τις εἶνε ὁ καλὸς ἱεροδιακόμος Κ. Ἰωσήφ Μαῦρος, ὁ τὸν ἀνα χεῖρας ἱστορικὸν χάρτην δημοσιεύων ἡμεῖς δὲ χαίρομεν βλέποντες τοὺς μέλλοντας διαδόχους τῶν πνευματικῶν ποιμένων οὕτω προπαρασκευαζομένους, καὶ ἐξ ἀφετηρίας φανεροῦντας τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ὦσιν ὠφέλιμοι εἰς τοὺς παῖδας τῆς γενναμένης καὶ θρεψάσης καὶ παιδευσάσης αὐτοὺς γῆς. Ἐνδέχεται μὲν ἐπιότα νὰ φαίνωνται τὰ ἔργα τῶν ἀτελέστερα καὶ μὴ πάντῃ ἐπαγωγὰ τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἀνδρῶν, ἢ πρὸς τὸ σκοπούμεν ἄνωμαλότερα· ἀλλ' ἴσως ὁ καιρὸς καὶ τὰ βοηθητικὰ μέσα ἐλείψαν εἰς τοὺς νεανικούς ἐργάτας, καὶ

παραιμένει ἡ μέριμνά τῶν πρὸς ἀναπλήρωσιν, ἀφ' οὗ προσλάβωσιν ἐκεῖνα καὶ τὸν καιρὸν· ὅθεν οὐδὲ ἔκτοπον νομίζουσι νὰ ἀκούωσι γνώμας ἄλλων, προφερομένας μὲ φιλίαν πρὸς τὸ αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸ κοινόν, καὶ ὀτρυνούσας ἐπὶ τὸ τελειότερον. — Τοῦ τελείου τοῦ ἰνδαλμα ὅταν δὲν βασανίζῃ τὸν νοῦν ἡμῶν καὶ τὴν καρδίαν, συμφερώτερον εἶνε νὰ μὴ ἐπιχειρῶμεν μηδὲν περὶ τοῦ κοινου, μήπως ἢ ἀδοξοὶ ἀποβῶμεν, ἢ εἰς κακοδοξίαν προσκεῖλωμεν. Ἀνευδοξῶς λοιπὸν ἄς ἐπιχειρῶμεν εἰς τὸ τελειότερον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ἄλλήλους, φιλίως προσκωνοῦντες καὶ ἀναλογιζόμενοι τὸ βέλτιστον τῇ πατρίδι. Λέγομεν δηλαδὴ, ὅτι ὁ προκείμενος χάρτης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην ἔκτασιν πρὸς δυσμάς, πρὸς μεσημβρίαν, καὶ πρὸς ἄρκτον ἀκόμη· καὶ ὅποῖος εἶνε, ὁμοιάζει μᾶλλον πάρεργον σχεδίασμα, ἐνδεέστερον πολλῶν ἄλλων, ὡς πρὸς τὸ κείμενον ὅπου τὸν περιλαμβάνει. Εἶνε ἄρα μικρόν τι καὶ ἐπιτόλαιον μέρος τοῦ ὄντος χάρτου τῆς ὅλης ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὅστις σήμερον, μετὰ τὰ διαπονηθέντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὕλης εἰς τὴν σοφὴν Εὐρώπην, δύναται καὶ πρέπει νὰ συσταθῇ ὄχι μόνον περιεκτικώτερος, ἀλλὰ καὶ λεπτομερέστερος κατὰ τε τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς ἐνδείξεις καὶ τὰς ὀνομασίας· ὁ δὲ παρὼν ὑποτυποῦται τρόπον τινὰ καὶ στενοχωρεῖται ὡς πρόσχημα χάριν τῆς περὶ ἱστορικῆς διδασκαλίας. Προσέθηκε μὲν ὁ μεταφραστῆς γεωγραφικὰ ὀνόματα εἰς τὰ τοῦ Πίνακος τοῦ Λεσαγίου, ἀλλὰ δὲν ἐξαρκούσι· λείπει, λ. χ. ὁ Πάμισος, ποταμὸς τῆς Μεσηνίας, καὶ Νέδα, ποταμὸς Ἀρκαδίας, καὶ Λεβαδίς καὶ Κυπαρισσία, πόλεις, κτλ. Καὶ ὄρη δὲ πλημμελῶς διασημειοῦνται. Καὶ δυσκόλως δυνάμεθα νὰ σπουδάσωμεν ἀκριβῶς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸν πίνακα τοῦτον. Πάλιν τὸ διδακτικὸν μέρος ἢ εἶνε πολὺ ὡς πρὸς χάρτην, ἢ ὀλίγον καθὼς περὶ ἰστορικῆς καὶ διαπορεῖται ἂν ὁ πίναξ ἔγεινε διὰ τὴν διδασκαλίαν, ἢ αὕτη διὰ τὸν πίνακα, ἀμφότερα ἔλλιπῃ. Καὶ ἡ ὕλη δὲ τῆς ἱστορίας ἀτάκτως φαίνεται διατεθειμένη· τὸ μυθῶδες περέπεται ἀντὶ νὰ προηγήται· μετὰ τὸ σκελετὸν περὶ τῶν τεσσάρων πολιτειῶν, δὲν μεταβαίνομεν εἰς τὴν σύνοψιν τῶν πολέμων κατὰ τὴν προῦπόσχεσιν, ἀλλὰ παρεμβάλλονται Ἀρχαὶ καὶ Νομοθέται, ἀνήκοντες καὶ εἰς ἄλλας παρὰ τὰς τέσσαρας πόλεις. Βασιλεῖα τῶν Ἀθηνῶν ὀνομάζει τὸν συ-

στήσαντα τὴν Ἀμφικτυονικὴν σύνοδον, μὴ προσέλας εἰς τὸ ἱστορικώτερον, τὸ τοῦ ὁμώνυμου Ἀμφικτύωνος, ἐγγόνου τοῦ Ἑλληνοῦ καὶ βασιλεύοντος εἰς τὰς Θερμοπύλας. Οὐδὲ τῶν δώδεκα Ἀμφικτυονικῶν πόλεων καταλέγει τὰ ὀνόματα. Παρεμβάλλονται καὶ οἱ τέσσαρες ἀγῶνες, ἀνευ τοῦ χρόνου τῆς συστάσεώς των. Τοὺς πολέμους δὲν διαστέλλει εἰς ἐμφυλίους καὶ ἐπιξένους. Ἐξαίφνης παρεμπίπτουσι καὶ παραλληλισμοὶ μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥώμης, καὶ τὸ περὶ Γεναρχῶν τῆς Ἑλλάδος, (οἰκειότερον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, ἂν αὐτὴ εἰκνείτο ἀπὸ τῆς διηγήσεως τῆς μυθώδους ἐποχῆς) καὶ περιγραφή ἀξιοσημειώτων τόπων, ἧτις ἤρμοζεν ἄλλοῦ. Ἐσφαλμένας καὶ κολοβάς ἰδέας δίδει καὶ τὸ περὶ φιλοσοφίας σύμπληκτον κεφάλαιόν, ὅπου οἱ Ἡράκλειτος, οἱ Πυρρώνειοι, καὶ οἱ Ἐπικούρειοι, καταγράφονται ὡς φιλοσοφικοὶ ἀπόγονοι τῆς Πυθαγορείου σχολῆς. Ἀπαντᾷται καὶ λέξις ἐξετάσθη, ἀντὶ ἐξετάθη. Πολλὰ μὲν τῶν σημειωθέντων ἐλαττωμάτων, ὁμολογοῦμεν, δὲν εἶνε δίκαιον ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὸν μεταφραστὴν ἄλλ' ἢ δεξιότης καὶ ἡ φιλοπονία τούτου, κοπιῶντος ὑπὲρ Ἑλλήνων, ὥφειλον νὰ διορθώσῃ τὰς ἐλλείψεις τοῦ ξένου συντάκτου, πρὸς ἄλλους τόπους καὶ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ ἄλλην πρόθεσιν ἀποβλέποντος· καὶ τοῦτο νὰ πράξῃ ἱκανὸς εἶνε ὁ φίλος μεταφραστὴς, ἂν δοκιμάσῃ καὶ ἀποδεχθῇ τὴν εἰλικρινῆ μαζ ἐπίκρισιν. Τὸν Δημοσθένην, τὸ πρῶτον ἀκουσθέντα εἰς τὰ δημόσια, ὄχι ἐπέμριαν, ἀλλ' ἐνέπαιζαν· καὶ ὅμως ἀποθαφρῶν καὶ γυμναζόμενος δὲν ἔπαυσεν, ἕως ἀπέβη ἑαυτοῦ μὲν ἀρείων, ἀριστος δὲ τῶν ἄλλων πάντων καὶ κραταιότατος, ἀκάρματον ἔχων ἀλείπτῃ τὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος. Καὶ ὁ Κ. Ἰωσήφ δὲν ὑπηρετεῖ ἐπὶ ματαίῳ τὰς Μούσας καὶ τὴν εὐαγγῆ τῆς ἀναμάρτου θυσίας τράπεζαν, οὐδ' ἐπὶ ματαίῳ ἐγεννήθη συμπατριώτης αἰδίου καὶ περικλεοῦς ἱεράρχου ἐφ' ἡμῶν ἀκμάσαντος, τοῦ Ἰγνατίου, οὗτινος τὴν ἔμμουσον καὶ θεόπνευστον ψυχὴν ἀναπαύει ὁ βασιλεὺς τῶν αἰώνων ἐν δικαίῳ σκηναῖς, φιλοστόργως ἐφορῶσαν τὰ ἡμέτερα. Ἀπαλλάττομεθα, προσθέτοντες ὅτι ὁ Κ. Ἰωσήφ, ἀληθῶς ἐξελλήνισε τὸ Γαλλικὸν κείμενον, γράψας Ἑλληνικῶς καὶ ἔλλογίμως τὰς ἐννοίας τοῦ γαλλοῦ συγγραφέως, καὶ ὄχι ξενότροπως καὶ κισθῆλως, ὡς ποιοῦσι πολλοὶ καὶ ἐπάραιοι τοῦ ἑλληνισμοῦ καταποντισταί.

—Κατάλογος ἱστορικῶς τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ τῶν ἐφέξε Πατριαρχῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγίας καὶ μεγάλης τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑπὸ τοῦ ἀρχidiaκόνου Ζαχαρίου Μαθᾶ Ἀνδρίου, ἐν Ναυπλίῳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Τόμπρα καὶ Κ. Ἰωαννίδου, 1837. — Προσφωνεῖται μὲν τὸ πότημα εἰς τὸν τῆς Ἱεράς Συνόδου σεβάσιμον Πρόεδρον, τὸν ἅγιον Κωνουρίας κύριον Διανύσιον, τοῦ ὁποίου εὐσημεῖ ὁ συγγραφεὺς τὰς ποιμενικὰς ἀρετάς, φέρει δὲ πρόλογον ὑπὸ μετριοφροσύνης ὑπεργορευμένον, καὶ περισπούδαστον ἀναγινώσκειται, ὄχι μόνον διὰ τὴν συμπαφικὴν εὐστασίαν εἰς τὸν κατάλογον ὕλην βιογραφικῆς καὶ πολιτικῆς ἱστορίας, ἔτι δὲ ποτε καὶ φιλολογίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἠσκημένον καὶ ὀξύ καὶ καλλιῶνον καὶ δραματουργικὸν τῆς τοῦ λόγου κατασκευῆς. Καθὼς τοῦ νέου κόσμου μεγαλοπρεπῆς καὶ ἀπέραντος ποταμοῦ, μικρὰν μὲν ἔχει τὴν πρώτην ἀνάβρυσιν, προχωρῶν δὲ καὶ ἀντερείδων πρὸς τὰ ἐμπόδια, ἀδρῆς καὶ ἰσχυρὸς γίνεται, καὶ οὔτε τρικυμῖαι, οὔτε σεισμοὶ ἐπιφερόμενοι τὸν δαμάζουσιν, οὔτε ποικιλοθρόων ἔθνων ἐπιχειρήσεις τὸν ἐλαττοῦσιν, ἀλλ' ἀένναος, ἀελαθῆς καὶ ἀμίαντος τὴν περίξ φύσιν ποτίζει καὶ τρέφει, πορεύεται τὴν παρὰ Θεοῦ διατεταγμένην πορείαν πρὸς τὸν πανδέκτην τοῦ Ωκεανοῦ κόλπον τοιαύτην, ὅσον θεωροῦμεν ἐν τῆς ἱστορίας τῶν ἐπισκόπων αὐτῆς, καταβαίνει τοὺς αἰῶνας· ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὀρθόδοξος, ἀγία καὶ μεγάλη τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία· φύτευμα τῆς τοῦ πρωτοκλήτου ἀποστόλου χειρὸς ἀπὸ σπέρματος οὐρανοῦ καὶ ὁμοῦ αἰδίου ζωῆς ἀναδιδόμενη ἀντέχουσα καὶ κρατυνομένη διὰ τῶν διωγμῶν, βασιλεύει ἐπὶ τα στέμματα τῶν Καισάρων, θραύει αἰρέσεις μεγασθενεῖς, εἰς συνόδους δοξάζεται δικουμηνικός, ὡς νόμφη Χριστοῦ ἀποβρίπτει τὰς ἀντιχριστοὺς ἀλαζονείας καὶ καινοτομίας τοῦ Παπισμοῦ, καταβιβάζει βαπτίζόμενα, εὐλογοῦμενα, φωτίζόμενα ὑπ' αὐτῆς θεόληπτα τὰ πολυσπερῆ ἔθνη τῶν Σλάβων εἰς μυριάς Ἰορδάνας ἐκθάμβους, λιγύζει, πλὴν δὲν συντρίβεται ἀπὸ τὰ ἀσεβῆ πατάγματα τῶν σταυροφόρων πορθητῶν, δὲν χωρεῖ τὴν Φλωρεντινὴν ψευδοκωνωνίαν, γονατίζει, πλὴν δὲν καταστρέφεται ἀπὸ τὴν πανώλεθρον τοῦ Ὀθωμανοῦ δορικτήτορος βομφαίαν, ἀλλὰ τὴν γῆν μὲν ἐγγίζουσα, τὸ δὲ βλέμμα καὶ τὰς εὐχὰς μετὰ πίστεως καὶ ἐλπίδος πρὸς τὸν οὐρανὸν στρέφουσα, ἀνακτάται νέας δυνάμεις,

καὶ
 ἴδι καὶ
 ἴδι
 ἴδι

ὀρθοῦται καὶ ζῆ, ἀθρότος ἀπὸ τὴν δυσμεναίαν τῶν τοῦ κό-
 σμου μαιφόνων ἐξουσιῶν ὡς οἱ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἀνδρέου
 σταυροὶ αἰθερία, ἀμιγής καὶ ἀθρόλλητος ἀπὸ τὰς ἑτεροδο-
 ξίας ὡς μὴν φυλάττουσα τὴν παρακαταθήκην τοῦ ἀγιάσμα-
 τος, ἀσύγχυτος ἀπὸ τὰς ὀριγὰς καὶ πολυστρόφους πλεκτά-
 νας, ἀτρωτος ἀπὸ τὰ βέλη τῆς λυσσώσης κακίας, εἰς δυσμε-
 ρίας καὶ εὐημερίας ἡ αὐτὴ, καὶ περαίνει θεοβράβευτος τὸ ρεῦ-
 μα πρὸς τὴν θεῖαν αὐτῆς πληγὴν, πρὸς τὴν ἀναρχον καὶ ἀτε-
 λεύτητον αἰωνιότητα, ὅθεν κατῆλθε! «Παρηγορεῖ τῷ ὄντι,
 κατὰ τὸν συγγραφέα, καὶ τέρπει πνευματικῶς, καὶ κρατύνει
 τὴν εὐσέβειαν τοῦ ἀναγνώστου ὁ λαμπρὸς οὗτος θρίαμβος!»
 — Διακόσιαι τριάκοντα ὀκτὼ ἐπισκοπεῖται καὶ πατριαρχεῖται
 τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλεως ὀρθοδόξου καὶ μεγάλης ἐκ-
 κλησίας συμπληροῦνται διὰ χιλίων ὀκτακοσίων τριάκον-
 τα ἐπτὰ ἐτῶν μέχρι τοῦ σήμερον εὐκλεῶς πατριαρχεῦντος
 κυρίου Γρηγορίου τοῦ στ., πρόσωπα δὲ τῶν ἱεραρχῶν
 πολὺ ὀλιγώτερα, διότι ἔνιοι αὐτῶν πλεονάκεις ἐπανεκλήθησαν
 εἰς τὴν προεδρίαν. Ἐὰν δὲ ἀντιπαραβάλωμεν τὸ βιογραφικὸν
 τοῦ καταλόγου τούτου πρὸς τὸ τοῦ καταλόγου τῶν ἐπισκόπων
 τῆς Ῥώμης, καίτοι ἐλαττόνων κατὰ τὸν ἀριθμὸν, θέλο-
 μεν εὐρεῖ ἐκπληκτικὴν τὴν διαφορὰν καὶ πάντῃ περὶ τῶν
 ἡμετέρων εὐμάρτυρον. Τούτων τῶν Κωνσταντινουπόλεως πρέ-
 δρων ὀλίγοι τινὲς ἐμφαίνονται ἀδόκιμοι καὶ κακοί, ὡς ἂν ὄρ-
 γανα ἴσως δοκιμασίας παρὰ θεοῦ καταπεμπόμενα εἰς τὴν
 ἐκκλησίαν, ἢ ὡς νέφη προσκαιρῶς ἐπισκοποῦνται καὶ παρασκευά-
 ζοντα λαμπροτέρας τὰς τοῦ ἡλίου μαρμαρυγὰς περὶ δὲ τῶν
 λοιπῶν ὅλων προσφυῶς καὶ φιλοπατόρως ἐπεφωνήθη παρὰ
 τοῦ συγγραφέως ὁ τοῦ Σειράχ ἐμμυκάριστος ἐκεῖνος καὶ ἐν-
 δακρυς παῖς «Τὰ σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, καὶ
 τὸ ὄνομα αὐτῶν ζῆ εἰς γενεάς σοφίαν αὐτῶν διηγήσον-
 ται λαοί, καὶ τὸν ἔπαινον αὐτῶν ἐξαγγελεῖ ἡ ἐκκλησία!»
 Καὶ ἔχουσι λοιπὸν οὔτε ἐκεῖ καὶ οἱ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας
 ποιμένες ἀρίθμητα πρὸ ποδῶν καὶ πασιφαῖ θεοφιλοῦς ἀρε-
 τῆς καὶ σοφίας τὰ παραδείγματα, τὰ ἔμπρακτα ταῦ-
 τατοῦ θεοῦ λόγου σκηνώματα, ἵνα μένωσιν ἀπροφάσι-
 στοὶ πρὸς τε θεοῦ καὶ πρὸς τῶν ἀνθρώπων τὴν ἐπὶ τὰ χεί-
 ρω τρεπόμενοι. Λέγει δὲ καὶ ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ προλό-
 γῳ «Εἰς πᾶσαν ἐπαγγελίαν τοῦ βίου, καὶ εἰς τὰ μέγαρα

καὶ εἰς τὰ μικρὰ τῆς ἐκκλησίας ἀξιώματα, γίνονται καὶ ἀ-
 γαθοὶ καὶ κακοί. Καὶ ὁ μὲν βίος οὗτος ὁ βραχὺς παρέρχεται,
 τὰ δὲ παραδείγματα τῆς ἀρετῆς ἢ τῆς κακίας διαμένουσι.
 Καὶ ἐν ᾧ οἱ ταύτης ἢ ἐκεῖνης ἐργάται παρίστανται πρὸς τὸν
 δίκαιον Κριτὴν, μισθὸν τῶν ἐργῶν ἀποληψόμενοι, μένουσι
 καὶ εἰς τὴν γῆν παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἢ
 εὐλογοῦμενα ἢ δυσφημούμενα παρὰ πάντων.» Οὕτως αἰωνίαν
 ἀπόλειαν θέλουσιν ἀπολεσθῆ καὶ θείως καὶ ἀνθρωπίνως οἱ ἱε-
 ράρχαι ὅσοι ἔβαλον τὸ χειρόγραφον τῶν ὄρκων τῶν ὑποκάτω
 τῶν ποδῶν, καὶ κατατρόγουσι τῶν ψυχῶν τοῦ ποιμνίου αὐ-
 τῶν τὰς ἐλπίδας, καὶ προδίδουσι δι' ἀνανδρίαν ἢ ἀνθρωπα-
 ρέσκειαν ἢ φιληδονίαν ἢ φιλοχρηματίαν ἢ φιλοδοξίαν ἢ φι-
 λοζωίαν τὰ ὑπερκόσμια χρέη τῶν, καὶ κατασχύνουσι διὰ
 λόγων, ἐργῶν, καὶ τρόπων, τὸν ἐφήμερον καὶ θεῶ ἀφωσιω-
 μένον βίον αὐτῶν! Προσφέρει τὸ ἀνά χειρὸς βιβλίον, καίτοι
 ὀλίγον, πολλὰ τὰ σημειώδη ἐκ τῆς ιστορικῆς ἀναθεωρήσεως
 οἶον, τὴν σοφίαν τῶν προέδρων τῆς μεγάλης ἐκκλησίας βλέ-
 πομεν πλατυνομένην καὶ διαπρέπουσαν μάλιστα ἀπὸ τοῦ με-
 γάλου Κωνσταντίνου καὶ Μητροφάνους τοῦ πρώτου τῆς Κων-
 σταντινουπόλεως πατριάρχου ἀτορίαν δὲ προξενεῖ καὶ γλυ-
 κείαν χαρὰν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν σοφῶν καὶ ἐναρέτων ποιμένων
 καὶ μετ' αὐτὴν τὴν ὀθωμανικὴν ἄλωσιν, ἀναλόγως περισσό-
 τερος τῶν πρότερον, καὶ δῆλον ὅτι ἀντίληψις καὶ παρηγορία ἐπὶ τὴν τε-
 θλιμμένην τοῦ ἐκκλησίαν. Ἐξέχουσι πρὸς σημείωσιν ιστορι-
 κὴν καὶ ἀγάπην μεταξὺ ἄλλων, πρὸ μὲν τῆς ἀλώσεως,
 τὰ ἐρεθῆς ὀνόματα: Γρηγόριος Α'. ὁ Θεολόγος, Ἰωάννης Α'.
 ὁ Χρυσόστομος, Εὐφῆμιος, Μακεδόνης Β'. Ἰωάννης Δ'. ὁ Νη-
 στευτῆς, Νικηφόρος Α'. Μεθόδιος ὁ Ὁμολογητῆς, Φώτιος ὁ σο-
 φώτατος, Νικόλαος Α'. ὁ Μυστικὸς, Μιχαὴλ Α'. ὁ Κηρου-
 φάτατος, Νικόλαος Α'. ὁ ἀγιώτατος μετὰ τὴν ἄλωσιν, Γεννάδιος ὁ
 Σχολάριος, Ἰωάσαφ ὁ Κόκκας, Μάρκος ὁ Εὐλοκαράβης,
 Μάξιμος Β'. Ἰωακείμ ὁ Δράμας, Παχώμιος Α'. Ἱερεμίας
 Α'. Ἱερεμίας Β'. Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, Τιμόθεος Α'. Κύριλλος
 ὁ Λούκαρις, Παρθένιος Α'. Παρθένιος Γ'. Διονύσιος Δ'. Σα-
 μουὴλ Α'. Μελέτιος Β'. Σωφρόνιος Β'. Νεόφυτος Ζ'.
 Γρηγόριος Ε'. ὁ αἰόδιμος καὶ μακάριος τῆς Ἑλληνικῆς ἐ-
 σταναστάσεως μάρτυς, Κύριλλος ΣΤ'. συνάρορος τοῦ Γρη-

γορίου εἰς τὸ μαρτύριον, Κωνσταντῖος Δ' καὶ Γρηγόριος ΣΤ' ὀφ' ἡμῶν θεαρέστως πατριαρχῶν. Πρὸς αὐτὸν τοῦτο μόνον δικαίως παραπονούμεθα, ὅτι ἀνέχεται τὴν Πατριαρχικὴν Γραμματεῖαν ἀσχημίζουσαν τὸ ἀρχαῖον, τὸ σεμνόν, τὸ ἐλλη- νικώτατον ὕφος τῆς ἐκκλησίας διὰ νεωτερικῶν, κακοζήλων καὶ χαύνων τρόπων ἐκφράσεως καὶ συνθήκης καὶ τὸν παρα- καλοῦμεν νὰ παύσῃ σύνωρα, δυνατὸς ὢν, τὸ παραφυόμενον νόσημα εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν λόγον, διότι «λόγος ἔργου σκιῆ». Καὶ δὲν λαλοῦμεν οὐδὲ φρονοῦμεν ὡς ἄλλότριον, ἀλλ' ὡς τρώ- φιμοὶ καὶ παῖδες ὑπάρχοντες τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐκκλησίας, καὶ εἰσαεὶ φυλάττοντες τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην, τὸ σέβας, τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐγκάρδιον ἐπιστροφήν, καὶ πο- θοῦντες νὰ τὴν ἀκούωμεν ἀκικίζουσαν ἐν πάσῃ ἀρτιότητι καὶ εὐκλείᾳ, ὡς τύπον καὶ ὑπογραμμὴν τῶν ὀρθοδόξων ἐκ- κλησιῶν, καὶ μνημεῖον τῆς ἐνθέου αὐτῆς γνησιότητος ἐνώ- πιον τῶν ἐθνῶν. Ὅσοι δὲ ἐξ ἡμῶν ἤθελον ἐκτρέπεσθαι εἰς ποιάντινα περιφρόνησιν ἢ ἀσπλαγχνον κατάκρισιν τῶν περὶ τὴν ἀνάγκη τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησιῶν, τοῦτο ποιού- μενοι τεκμήριον τῆς ἐαυτῶν προόδου καὶ ἀπελευθερώσεως, ἅς ἔχωσι τὴνεὐθύνην, γινόμενοι πονηρὰ προγόνια ἀντιτέκνων, καὶ πικραίνοντες τὴν μητέρα ὡς μητρικῶν, οὐδὲ μετροῦντες τὴν δι' αὐτῆς πανθαύμαστον σωτηρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐκ τοῦ ὁποίου εἶνε καὶ αὐτοί. Ὁ δὲ τοῦ βιβλίου συγγραφεὺς χά- ριεν ἔστησεν ἄγγελμα εὐγνωμοσύνης καὶ εὐλαθείας περὶ τὴν με- γάλην ἐκκλησίαν, χρησιμώτατον μὲν καὶ ἀπλῶς εἰς τὸ ὀρθόδο- ξον πλήρωμα, πρέπον δὲ εἰς νέον διάκονον, παῖδα τῆς ἱερατικῆς νήσου Ἀνδρού, ἐξ ἧς ἀνεδλάστησαν πολλοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκ- κλησιῶν πρόεδροὶ καὶ πατέρες καὶ διδάσκαλοι, κορυφαῖος δὲ Θεόφιλος ὁ Καίρης. Ἄλλ' εὗρεν ἀγαθὴ τύχη εἰς Ναυπλίαν, ὡς ἠκούσαμεν παρ' αὐτοῦ τοῦ Κ. Ζαχαρίου ὁμολογοῦντος, καὶ σο- φὸν καὶ εὖνον ἐφορὸν καὶ κοσμητόρα τοῦ συντάγματός του, τὸν ἐνδοξον διδάσκαλον Οἰκονόμον, ἐκεῖ παροικοῦντα, οὐδὲ θε- λήσαντα νὰ κατανεύσῃ ἵνα ὀνομασθῇ παρὰ τοῦ συγγραφέως, καὶ τοι καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο καὶ ἄλλα ἴσως ὀφείλονται ἢ μέλ- λουσιν ὀφείλεσθαι ἐμμέσως εἰς τὴν ἐν Ἑλλάδι παρουσίαν του. Ἀγγέλλονται δὲ ἀφ' ἐαυτῶν πολλοῖσι τῆς ἀναγνώσεως αἱ προσθήκαι ἢ μορφώσεις τῆς Οἰκονομείου χειρὸς ὅσα δὲ τινὰ μέ- ρη αὐτὴ ἐπέλιπε, φέρουσι κάποια μικρὰ περὶ λέξιν παραράματα,

ὡς, *μαριακὸν ἀντὶ μαρικόχ, ραδιοῦργοι ἀντὶ ραδιουργοί, λιπαρὰν μάθησιν τῆς γλώσσης ἀντὶ λιπαρῆ, ἐλωγραφισθῆ ἀντὶ ἐλωγραφῆθη, γαίρουσιν ἀνοχὴν ἀντὶ γέμουται.* Μετὰ τὸ κείμενον ἔπνται δύο πίνακες, ὁ μὲν, τῶν πατριαρχῶν κατ' ἀλφάβητον, ὁ δὲ, τῶν ἐν τῇ βίβλῳ μνημονευομένων αυτοκρα- τῶρων Ρώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἐν οἷς καὶ οἱ Σουλ- τάνοι. Ἐν ὁ φιλομαθῆς καὶ ἐλλόγιμος συγγραφεὺς, ἐγκύψας καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ἐξῆξῃ ὁμοίους με- τὸν παρόντα ἱστορικὸς καταλόγος τῶν πατριαρχῶν Ἀλε- ξανδρείας, Ἀντιοχείας, καὶ Ἱεροσολύμων, ἀρμονικῶν θέλει συμπληρώσῃ τετραλογία. Ἐποφελῆς, ἀγαπητός, καὶ τίμιος θέλει ὀνομασθῆ παρὰ πᾶσιν ὅσοι τὸν Ἕλληνα λόγον ἔχουσι καὶ πιστεύουσι τὴν πίστιν τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Φωτίου, παραλ- λήλους σκανογραφῶν τοὺς τέσσαρας πρωτίτους τῆς ὀρθοδο- ξίας πύργους, ὑπὸ τὴν σκιαν τῶν ὁποίων αἰώνιοι καὶ οὐρα- νοθάμνες νεοσσοτροφοῦνται ἐλπίδες.

— *Ὁ Μένικπος, ἡ ποιήσεις ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὁργα- νίδου Συμριαίου, Μέρος δεύτερον, ἐν Ἀθήραις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ν. Παπαδοπούλου, 1817.* — Ὅτι τὸ πρῶ- τον μέρος, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ δεύτερον. Χαμὸς καιροῦ διὰ τὸν δουλευτὴν, χαρτίου καὶ μελανίου καὶ τυπογραφίας ματαῖα ἐξιδευσίς, ματαῖα εἰσφορὰ συνδρομητῶν ἐπειδὴ ὁ Κ. Ὁργα- νίδης ἀδικίως ἐπίστευσεν ἢ ἐπιστοποιήθη ἀπὸ ἀκρισίαν ἄλ- λων ὅτι εἶνε ποιητῆς, ἐν ᾧ δὲν εἶνε εἰμὴ ἄλλιος στιχοῦργος τῆς τρίτης ἢ τετάρτης τάξεως, σόλοικος καὶ ἀγράμματος. Ὀλιγώτατα τῶν περιεχομένων εἰς τὰ φυλλάδιά του, εἶνε μίλις ὑποφερτὰ, τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα, ἄσημα καὶ ἀηδῆ, αἰτιατὰ καὶ αἴτια ἀπειροκαλίας, πολλάκις ἐστερημένα καὶ τῆς δη- μωδεστάτης στιχοῦργικῆς ἀρμονίας, κακόρρυθμα, κακότυπα, παραγεμισμένα, τετριμμένα, δύσγλωστα, κακοσύνακτα, καὶ ἐνὶ λόγῳ

Ἄλαλὰ, λαλὰ λαλὰ,
Στιχοῦργοῦ χωρὶς μυαλά.

Τοιοῦτοι στιχοῦργοι, ἐμπνεόμενοι εἰς καρωτικώτατον ὑ- πουργικὸν γραφεῖον, καὶ ἐγγαστρονόμοι εἰς ζαχαρωπαλεῖον, καὶ γεννῶντες ἐν ᾧ ἐκδύονται διὰ νὰ κοιμηθῶσι, λόγον ἔχουσι πρὸς τοὺς ποιητὰς, ὅποῖον οἱ ἐμπλαστρόντες ὡς ἔτυχε τὰς βα- φὰς εἰς τὰ εὐλα ἢ εἰς τοὺς τοίχους, πρὸς τοὺς ὑφιτέχνας ζωγρά-

φους. Ἄλλ' ἤθε τέλος, φαίνεται, εἰς συναίσθησιν καὶ μετάνοιαν τὸ μειράκιον, διότι ἐπέστρεψεν, ὡς μανθάνομεν, εἰς τὸ σχολεῖον νὰ μάθῃ γράμματα, παρ' αὐτοῦ τὰς στιχοιουργίας του, καὶ μεαυτὰς, τοὺς αἰθέρας, τὰ ἐδάφη, τοὺς πίθηκας, τὸν χυρὴν ἄνακτα, τὴν ἀφθορεστάτην ὕλην, τὰ στίγματα τῶν ἀλύσων, τὰς ἄμιλλας του, τὴν νεανίδα, καὶ ὅλην τὴν Σιληνοτραγικὴν ἑλεγιοβακχίαν του, διὰ νὰ τὰ προσφέρῃ ἐκατόμβην εἰς τὰς Μούσας πρὶν ἐμβῆ εἰς τὸν ναόν των. « Ἦφαιστε, πρόμολ' ὦδε! » Ἄν τοῦτο, ἔπραξεν ἄριστα, καὶ ἤδη τὰ πλημμελήματά του ἐσυγχωρήθησαν.

— Ἡ ἐρωτηματικὴ οἰκογένεια, *Κωμωδία εἰς τρεῖς πράξεις διηρημένη, καὶ συντεθεισα παρὰ τοῦ ΒΛΖΚΜΕΠΡ ΑΘ, ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλά, 1837.* — Οἱ πατέρες τοῦ κωμικοῦ δράματος, καὶ μετ' αὐτοῦς, μάλιστα οἱ τῆς ἀρχαίας λεγομένης κωμωδίας διδάσκαλοι, οἱ θρασυστομώτατοι καὶ δηκτικώτατοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀριστοφάνης, ὁμοίως καὶ ὅλοι οἱ μεταγενέστεροι κωμωδιογράφοι, οὐδέποτε συνέκρυψαν τὰ ὀνόματά των, ἐπειδὴ, εἴτε ὀρθῆ εἴτε ἐσφαλμένη, τοὺς ἐθάβρουν ἢ συνείδησις ὅτι συντελοῦσιν εἰς ὠφέλειαν ἢ τῶν ἠθῶν ἢ τῆς πολιτείας, καὶ ὅτι τέρπονσι τὸ κοινὸν διασύροντες κακίας, ἐλαττώματα, παράξενιας ὑπαρκτὰς καὶ ἀξίας τῶν ὄντι διασυρμού. Φανερούμενοι λοιπὸν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, ἀνδρικῶς καὶ προσωπικῶς ἀνελάμβανον τὴν τοῦ ἀγῶνος εὐθύνην ἐνώπιον καὶ τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν προσβαλλομένων. Ἄλλ' οὐχ οὕτως ὁ κεραμεὺς τῆς ἀνὰ χεῖρας κωμωδίας, ἂν κωμωδία πρέπη νὰ ὀνομασθῆ ὀρμαθὸς διαλόγων χωρὶς ποιῶν τινα ἠθικὸν σκοπὸν, χωρὶς δραματικὴν πλοκὴν, νηστικὸς ἀπὸ φαντασίαν, ἄκεντρος, ἢ χυδαῖοκεντρος, τῶσον γλαφυρὸς, τῶσον χαρίεις, ὅσον οἱ ἐρευγμοὶ καὶ ἰδρωτὲς ποδῶν καὶ ἄλλαι τοιαῦται δυσωδία εἰς τὰς ὀποίας ἐγκλωμβᾶ. Αὐτὸς ἐξήτησεν ἀνάδρωσ καὶ κακοσυνειδήτως τὸ ἀσφαλὲς καὶ τὸ ἥσυχον εἰς τὸ σκότος, ἐξήτησε ν' ἀ-

ποφύγῃ τὴν δυσωνυμίαν διὰ τῆς ἀνωνυμίας· ἠθέλησε νὰ δαγκάσῃ χωρὶς νὰ βλαφθῆ, καθὼς τὰ φαρμακερὰ καὶ ἐπίβουλα ἐρπετὰ, παλίνστρεπτα δύουσιν εἰς τὰς τρύπας των ἀφ' οὗ κακουργησωσιν· ἠθέλησε ν' ἀσηχημονήσῃ χωρὶς νὰ γνωρισθῆ, ὡς αἱ πορνευόμεναι ὑπὸ προσωπεῖα. Πλὴν ὅσον ἄτυχα καὶ ἀμβλέα ἐξετινάχθησαν τὰ καθ' ἡμῶν βέλη του, τῶσον καὶ ματαίαν ἤλπισεν ἐλπίδα ὅτι ἄγνωστος καὶ ἀκίνδυνος θέλει μείνῃ, καὶ ὅτι δὲν θέλουσιν ἀρπάξῃ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τὸν ραχικὸν καὶ σκότιον πλήκτην διὰ νὰ τὸν σύρωσι μετ' αὐτοῦ. Ὄψεται προκαλέσας, διότι οἱ ἀμυνόμενοι, καὶ πικρότερον τοῦτο ποιούντες, κἀθῆνται ἐντὸς τοῦ δικαίου. Καὶ ἡ φήμη καὶ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἀηδοῦς τούτου μαγειρεύματος, κωμωδία ἐπιγραφομένου, ἀναγγέλλουσι μάγειρόν του ἀνθρωπον Φαναριώτην, γεννημένον καὶ ἀναθραμμένον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Καραγιόζη καὶ Χατζεμβάτη, τετριμμένον εἰς τὰς φορτικὰς καὶ ἀγοραίας γελωτοποιίας τῶν Ἀσιατικῶν, τῶν ὑποίων ἐξ ἠθῆς ὑπῆρξεν ἀνδράποδον, ἐνθουσιῶντα πρὸς τὰς σχηματοστρέβλας τῶν κιναιδῶν, καὶ ὅλον βουτημένον εἰς τὴν βαφὴν τῆς Ἀραβοπεροσοτούρκου αἰσθητικῆς καὶ βιωτικῆς. Αὐτὸς ἄλλοτε ὄρμησε καὶ τινα τῶν σοφωτάτων νὰ κωμωδήσῃ μετ' αὐτοῦ μετὰ νεουλόγητα νοῦ μειρακευομένου, καὶ ἠκούσθη ἰαχάζων δυσήχως ὡς ἰαχὸς ἀναμμένος ἀπὸ πικρορῥίζου ἀμπέλου ζωμόν. Σήμερον δὲ ὑπὸ προσχήματι πλαστῶ κωμωδιογραφίας ἀσκόπου, ὄρμα νὰ ἐκδικηθῆ ῥυπαρῶς καὶ μικροπρεπῶς τοὺς τε ὑπουργοὺς καὶ πολλοὺς τῶν δημοσίων συγγραφέων μετ' αὐτοῦ νεουλόγητα νοῦ ξαναμωραμένου· τοὺς μὲν πρώτους, διότι ἴσως ἰκανώτεροι ὄντες τὸν διεδέχθησαν, ἐξέφτησαν, ἐμοίρασαν ἠρέμα τὴν ὑπουργικὴν πολλαπλότητά του, καὶ τὸ κοινὸν ἀπῆλλαξαν ἀπὸ τὴν Ἀτλάντειον ἐκείνην ἀνικανότητα, τὴν ὑποίαν ἀφησαν ἐν πρώτῳ ὡς τριγέροντα πετεινὸν μαδημένον ἢ ὡς Μογγόλιον εἰδῶλον νὰ καμαρόνη πενθιμοπρεπῶς εἰς τὸ κτηνοστάσιον μετὰ μὲν

τὰ παράσημα τῆς Γαθίας καὶ τῆς Μαυριτανίας καὶ μὲ ὁ-
λόκληρον τὸν Ἀρλεικινὸν στολισμὸν, περιτυλίσσοντα Ἀρλε-
κινικώτερον σώμα· τοὺς δὲ συγγραφεῖς, διότι ἀπ' εὐθείας ἢ
ἐξ ἐπαγωγῆς, ἀμέσως ἢ θεωρητικῶς, ἐξηλεγξαν καὶ ἐστιγ-
μάτισαν ἐνδίκως τὴν πολιτικὴν του διαγωγὴν ἐν ὄσῳ κακῇ
τῆς Ἑλλάδος τύχῃ εἶχε καὶ αὐτὸς τὰ πράγματα τῆς πολι-
τείας εἰς χεῖρας του. Ὅμως καλλήτερον τοῦ ἦτον, ἂν ἔτρωγεν
ἀπραγμόνως, ὡς λάχανα ἢ ὡς ἄχυρον, τὰς δραχμὰς ὄσας
καὶ σήμερον λαμβάνει ἀπὸ τὸ δημόσιον, δηλαδή ἀπὸ τὰ θαλ-
λάντια καὶ ἀπὸ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν φορολογουμένων Ἑλ-
λάντων (1)· ἂν τὰς ἔτρωγε μετανοῶν διὰ τὸ πονηρὸν καὶ
ἄσημον ἐκεῖνο πολίτευμά του, καὶ διορθούμενος καὶ λησιμο-
νούμενος, ἢ καὶ γράφων, ἂν εἶχεν, ὠφέλιμόν τι εἰς τὸ κοινόν,
παρὰ νὰ λακτίζη πρὸς κέντρα, καὶ λακτίζων, νὰ προδίδεται
ἀπὸ τῆ προεκφαινόμενον μέγα αὐτίον του, ὅσον ἀποκεχυμ-
μένην καὶ ἂν ἔχη τὴν κεφαλὴν. Τί δὲ ἄρα καὶ λέγει περὶ
τοῦ Θεατοῦ; Μήπως τὸν ἀνάκρινει ὁ σοφώτατος διὰ νὰ τὸν
βελτιώσῃ καὶ νὰ φωτίσῃ καὶ τοὺς ἀναγκώσττας; Τοῦτο κῆ-
χόμεθα, καὶ ἤθελεν εἶναι εὐεργέτημα δι' ὅλους· διότι οὔτε
ποτὲ εἶπαμεν οὔτε ποτὲ ἐφρονήσαμεν ὅτι εἴμεθα σοφοὶ καὶ
ἐπιστήμονες ἀλλὰ μόνον φιλόσοφοι καὶ φιλομαθεῖς· οὐδὲ
χρησμοὺς γράφομεν, ἀλλὰ δοκίμια· αὐτὸς δὲ εἰς μάτην τὰ
ἀκωμώδητα κωμῶδει. Μὴ ἔχων λοιπὸν ἢ μὴ θέλων ἴσως
τὸ ἔργον μας νὰ διελέγξῃ, παράπληκτος φέρεται κατὰ τοῦ
ἐργάτου, καὶ λόγους ἀκολλήτους συγκολλᾷ καθ' ἡμῶν,
ὄζοντας αὐτόχρημα καρθηβαρίας χαρτοπαικτικῆς νυθημέρου,
καὶ παχυκαπνίας, καὶ κραυπάλης, καὶ ἔξυρεγμίας, δαμαζόμε-
νος μὲν ὑπὸ χάσσης καὶ σκορδινημάτων σαρδαναπαλειῶν,
παρεμπεδηῶν δὲ εἰς ἐγκαπήλους κορδακισμοὺς, ἐκγονα ταμ-

(1) Cochons à l' engrais, χοίρους σιτευομένους
ὠνόμαζεν ὁ Ναπολεὼν τοὺς τοιούτους ἀπράγμονας καὶ ἀμερίμους
ἄρχοντας ἢ ἡγεμόνας.

πουρίου χαύνου, ὑπὸ χειρὸς ἐκδεδιτημένης ποιμαινομένου.
Νομοθετεῖ τὸν ἐκδότην τοῦ Θεατοῦ πολυφάγον, καὶ τὸν ἀποκα-
λεῖ Γροενλανδικὸν κῆτος καὶ Χάρυβδιον καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἀλ-
λὰ μόνον τοῦτο τὸ διαβρέον φαναριωτικὸν κουφάριον ἢ σαρακω-
φαγωμένον σαράβαλον, μόνον, λέγομεν, καὶ πρῶτον καὶ τε-
λευταῖον ἐντὸς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ταγγόμουζον, πα-
ραβλωπικόν, βραγγνόφωνον, μιαιουλίζει καθ' ἡμῶν ἔγκλημα,
τὸ ὁποῖον καὶ ἂν ἀλήθευεν, ἦτον οὐδὲν πρὸς τὸ κοινόν· διότι
τοῦ κοινοῦ τὰς ἱεράς εἰσφορὰς δὲν τρώγομεν ἀμερίμνοι ἢ
βλάβεροὶ εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ ζῶμεν ἐντίμως καὶ μόλις ἀπὸ τοῦς
κόπους μας, οὐδὲ ζῶμεν διὰ νὰ τρώγομεν, ὡς ἐκεῖνος, ἀλλὰ
τρώγομεν διὰ νὰ ζῶμεν· οὐδὲ ποτε δὲ μᾶς εἶδε παρασιτοῦν-
τας εἰς τὴν τράπεζάν του διὰ νὰ γνωρίσῃ τῆς τροφῆς μας
τὸ μέτρον, καθὼς ἐκεῖνος, ἀσκίον ἰσχίον, παρασιτεῖ κατάρ-
τον παρασιτίαν, καὶ λιχμαῖζει μὲ φλογεροῦς ὀφθαλμοὺς,
καὶ βουλιμιᾷ μὲ ὄτα κωφὰ καὶ βῶθωνας ἀναπεπταμέ-
νους καὶ ἀκόρεστον φάρυγγα, ὡς ἄδης, ὡς πῖθος Δαναῶν,
σάρκινος τὴν ψυχὴν καὶ ἄρπυια τοὺς ὄνυχας, εἰς τὴν δημό-
σιον τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Τάλαιναν! Ἄλλοι μνηστῆρες εἰς
τὸν οἶκον τῆς σώφρονος Πηνελόπης, ληστῆρες ἄθεοι, καὶ αὐ-
τὸς ὁ κατάχωνος φαναριώτης, καὶ οἱ σύντροφοί του, καὶ
οἱ οικογενεῖς του. καὶ οἱ δούλοι του, τὴν κρεουργοῦσιν ὡς κυ-
νήγιον ἀρπακτὸν καὶ τῆς πίνουσι τὸ ἐγκάρδιον αἷμα ὡς κό-
ρακες, καὶ περιῖπτανται καὶ συστρέζονται καὶ ἐπικάθηνται
τύσοι κηφῆνες, τελχῖνες, χῆνες, καὶ γέρανοι βαρύκλαγγοι, καὶ
σφῆνες, καὶ βδέλλαι! Μόνον εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν
παρεχωρήθη ἀπὸ τὴν θεῖαν ὄργην νὰ περδικοφαγῇ καὶ νὰ
συβαριτίξῃ ἀργὸς ἢ κακοεργὸς ἐν μέσῳ τῆς Ἑλλάδος στενα-
ζούσης καὶ μὲ ζῶμόν μέλανα τρεφομένης. Ἐκεῖνου καὶ τῶν
κατ' ἐκεῖνον εἶνε νοῦς καὶ πατῆς καὶ Θεός καὶ συνείδησις
μὲν ἢ κοιλία, ἄγκυρα δὲ καὶ θέρος ἄπονον τὸ δημόσιον ταμεί-

ον, και τρέφουσι μὲν τὴν κοιλίαν διὰ τῆς κακίας, ἤτοι χα-
 μερπείας, ἀνδραποδωδίας και προδοσίας, διὰ τῆς κοιλίας δὲ
 πάλιν ἐξώγκωσαν, ἐκύτωσαν και ἐξεβάκχευσαν τὴν κακίαν·
 περὶ δὲ τὸν ἐκδότην τοῦ Θεοῦ και πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων
 ἄλλους, οὐδέποτε οὐδαμοῦ οὐδόλως ἐφανερῶθη τοιοῦτον οὐδέν.
 — Μὲ καταπτυστον ὑπεροφίαν μᾶς ὀνομάζει και ἀργούς, ὄχι
 ὀλιγώτερον ἀτόπως. Ἡμεῖς και ἐργαζόμεθα, φυλάττοντες
 καθαρά τό, τε συνειδὸς και τὴν ὑπόληψίν μας, και τὴν πα-
 τριδα ἴσως ὀπωσοῦν ὠφελοῦμεν, πάντως ὅμως δὲν τὴν βλά-
 πτομεν και προτιμῶμεν τοῦτο παρὰ τὸ νὰ ζῶμεν ἐνεργοὶ κα-
 τὰ τὴν γνώμην και τὸ παράδειγμα ἐκείνου προτιμῶμεν τοι-
 αῦτην ιδιωτείαν και εἰλωτείαν παρὰ τὴν σατανικὴν και ἀντί-
 ἴεον πολιτείαν και ἀρχοντείην του, παρὰ τὴν αἰσχίτην και λαο-
 φθόρον ἡγεμονίαν τῶν κολάκων, τῶν ζουζέδων, τῶν καλιον-
 ζίδων, τῶν σπαχίδων, τῶν γενισάρων. — Λέγει ὅτι βέγγχομεν
 μυρίας ὥρας· και τοῦτο ἀσέλγως, και κρίνων τὰ ἀλλότρια ἐκ
 τῶν οἰκείων. Τὸ βέγγχειν δὲν εἶνε ἴδιον τῶν ἐλαφρῶς τρεφομέ-
 νων ἐκ τῶν ἰδίων ἰδρώτων, ἀλλὰ τῶν νωγαλιζόντων και ἐμπι-
 πλαμένων ἀπὸ τῆς πολιτείας· εἶνε ἴδιον τῶν Πολυφήμων τῆς
 Ἑλληνικῆς κοινωνίας, Κυκλώπων ὀμοφύλωντε και ἀλλοφύλων,
 βοσκομένων ἀπὸ τὰς λείας τοῦ δημοσίου· ἡμᾶς δὲ και εἰς ὕπνον
 βραχὺν ἀναγκάζει ἡ μέριμνα τῆς πρὸς τὸ μόλις ζῆν ἐργασίας.
 Πλὴν ἀλλὰ και τὸ βέγγχειν ἂν μᾶς συνέβαινε, προκριτότερον
 ἤτο παρὰ νὰ χαρτοπαικῶμεν νυκτὸς και ἡμέρας, κλέπτον-
 τες τὸν τε καιρὸν τὸν ὀφειλόμενον εἰς πολιτικὰ και κοινωνικά
 καθήκοντα, και τὸ ἀλλότριον ἀργύριον, τὴν δὲ ἐπαύριον περὶ
 μεσημβρίαν μόλις ὑπογράφοντες ἀβασανίστως, μὲ χεῖρα ἐκ-
 λευμένην, μὲ ὄμματα ἡμίκλειστα και βεβαρυμμένα, ἔγγρα-
 φα δημοσίου ὑπηρεσίας, ὀπόσωποτε παρεσκευασμένα και κε-
 καρυκευμένα παρὰ τῶν τυχόντων μελανομάχων παραμαγεύ-
 ρων, ὡς ἔκαμνεν ὁ θαυμασίος οὔτος κωμφοδιοδέφης ἐπὶ τῆς
 ἀεικακομνήστου τετραγωνικῆς ἢ κυβικῆς ὑπουργίας του. Και

ἂν ἐβέγγχομεν τῷ ὄντι ἐκτενῶς, τί παράδοξον ἤθελεν εἶναι;
 Μήπως αἱ πολιτικαὶ πράξεις τῶν νερούλων ἀνθρώπων, ἢ τὰ
 συγγράμματα τῶν, εἶνε ἱκανὰ νὰ ταραξῶσι τὸν ὕπνον μας
 και νὰ ἐμπρήσωσι τὴν φιλοτιμίαν μας, ὡς τὸ τοῦ Μιλτιάδου
 τρόπαιον δι' ὕπνιζε τὸν Θεμιστοκλέα; Ποῖος θαυμασμός, ποῖα
 μίμησις, ποῖον συμβεβηκὸς ἤθελε μᾶς καθίση ἐγοηγορότας;
 Ἡ ἄνομος ἐξορία τοῦ ἱεροκήρυκος, κατάρθωμα Ἰουδαϊκὸν
 και Πιλατικὸν κατὰ τῶν συμπαθειῶν τῆς πατρῴας ὀρθοδοξίας
 πρὸς ξενικῆς και ἑτεροσεβοῦς πατρωνείας ἐπίκτησιν; Ἡ τὸ 'E-
 λεγεῖοκ εἰς τὴν Πριγκιπέσσαν, ὅπου ἀνθεὶ ἀθέριστος κο-
 ρυφὴ ὑπερήλικος τέχνης τοῦ κολακεύειν, και πάθος ἀπαθὲς πυ-
 κτεύει πρὸς ἑαυτὸ, και πλημμυροῦσι κρομμυοστάλακτα δάκρυα,
 και γονυκλιτεῖ ἀρεσκευομένη καταπρηνηστάτη ὑποδουλία,
 ἄμα λειχομένη τὰ χεῖλη ἀπὸ τοῦ μιχροῦ συσσιτίου τῶν τότε
 μέγα δυναμένων ἀρχόντων, μᾶλλον δὲ λύκων τῆς πολιτείας;
 Ἡ τέλος ἡ 'Ερωτηματικὴ ὀικογένεια, ξεθυμασμένης και αὐχ-
 μώσης φαντασίας ὀρρώδης ἐκκρισις, ἔσχατον και αἰώνιον
 ἀποχαιρέτισμα τοῦ ὕμους λόγου, ἄσμα ἐπιθανάτιον ὄχι κύ-
 κνου, ἀλλὰ κολοιοῦ; Ἄρα τὸ νὰ βέγγχομεν ἐπὶ τοιοῦτοις ἔρ-
 γοις, ἤθελεν εἶναι και εἰκὸς και ἀλυπότερον εἰς τὸν ἀνώνυμον
 κωμφοδιοτόμον· διότι ἡ ἀγρυπνία ἡμῶν δὲν ἤθελεν ἴσως ἀν-
 τιθάβει τὰ τοιαῦτα μὲ σιωπὴν, ἀλλὰ μὲ κατάρας και μα-
 στιγώσεις παγκρότους. — Προσθέτει και τοῦτο, τὸ πικρὸν
 και ὑπέρομον ἐγκλίημα· ὅτι τὰς λέξεις τῶν δοκιμίων μας
 λαμβάνομεν ἀπὸ τοὺς λεξικογράφους! ὡς ἐν μᾶς ἐκατηγό-
 ρει ὅτι τὸ στοιχεῖον τῆς ἀναπνοῆς λαμβάνομεν ἀπὸ τὸν ἀέρα.
 Ἀλλὰ διὰ τούτου, και μὴ συνειδὼς, μᾶς ἐπαινεῖ. Ἐκεῖνος δὲ
 ἴσως συλλέγει τὰς λέξεις ἀπὸ τὰς τριόδους, ἢ τὰς ὀνειρευεται
 εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Τροφωνίου. Διδάσκομεν, λέγει, λέξεις· ἀλλ'
 ἐκεῖνος ἂς μᾶς διδάξῃ ἐπιστήμην. Ἡμεῖς οὐδέποτε μὲν
 ὑπεσχέθημεν ἢ προσεφέραμεν μεγάλα εἰς τὸ κοινὸν, και πάν-
 τοτε ὀμολογήσαμεν τὴν ἀσθένειάν μας ἐνώπιον τῶν σοφωτέρων,

πλὴν οὐδὲ πάλιν μὲ λέξεις ψιλὰς καὶ πάντα ἀδιανοήτους φρο-
 νοῦμεν ὅτι ἐπαρουσιάσθημεν πρὸς τοὺς ἀπειροτέρους. Καταφύ-
 δεται δὲ καὶ λέγων ὅτι καυχώμεθα, ἡμεῖς, δοκιμῶν ἐκδοταί.
 Τοσαῦτα ἀρκοῦσι, καὶ τοῦ δέοντος πυχὸν μακρότερα, περὶ τοῦ
 λογοβανεύσου τούτου ἐξ ἀμβλώματος, τῆς Ἐρωτηματικῆς σι-
 χογενείας, ἐρήμου καὶ εὐρέσεως καὶ οἰκονομίας καὶ ἐρμηνείας.
 Ὅσα λοιπὸν ὁ δυσώνυμος αὐτοῦ πατὴρ κακοήθως καὶ θεραπτικῶς
 καθ' ἡμῶν ἀπετόξευσεν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς, καθὼς ἔλεγεν
 ὁ Σωκράτης, διότι καὶ ἀλλότρια ἡμῶν εἶνε, καὶ οὔτε τὸν ἡ-
 γεμόνα νοῦν οὔτε τὸ ἦθος ἡμῶν ἐπιψύουσιν. « Ἦμβροτεν,
 οὐδ' ἔτυχε » κατὰ τὸν ποιητὴν: ὄχι δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ
 βέβηλα, μάστιγα ἐκπυρρῶν ἀπὸ τῆς ἀνεύρου χειρὸς του, νεανι-
 κώτερα καὶ πάντως εὐττοχώτερα ἀντεστράφησαν κατ' αὐ-
 τοῦ. Οὕτω βάλλομεν, ἀμυδόμενοι σὺν θεῷ τοὺς ὕσσι ἢ ἡμᾶς
 αὐτοὺς ἢ τὴν πατρίδα προκδικοῦσι! Τάτα ἀναγκάτως τὸ θεω-
 ρητικὸν ἡμῶν μεταπίπτει εἰς ἔργον, νεύει κατώτερω ἢ ἄρσις,
 καὶ ὑλωδέστερος, μὲν ὁ νοῦς γίνεταί, τὰ δὲ πρόσωπα συμπλέ-
 κονται μὲ τὰ πράγματα, καὶ κρούει καὶ νεώτερος, ἐκὼν ἀέκον-
 τί γε θυμῷ, πλεῦρά προγενεστέρου ἀκολοσταίνοντος· διότι
 οὔτε εἰς τὴν ἀρχαίαν Σπάρτην ὄλοι, χωρὶς ἐξαιρέσειν, οἱ γέρον-
 τες ἐτιμῶντο, ἀλλὰ μόνον οἱ καλοὶ καγαθοί.

Ἀθήνησιν, παρὰ Τυπογράφου Γεωργίου Πιλωμερά.